SL

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 1. junija 2010

o spremembah več določb Zakona o bančništvu

(CON/2010/46)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je dne 4. maja 2010 prejela zahtevo slovenskega Ministrstva za finance za mnenje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter iz tretje in šeste alinee člena 2(1) Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov[1], saj se predlog zakona nanaša na Banko Slovenije in na pravila v zvezi s finančnimi institucijami, kolikor pomembno vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga zakona

1.1 S predlogom zakona se v slovenski zakonodaji implementirajo določbe več direktiv (direktive 2009/111/ES[2], 94/19/ES[3], 2009/14/ES[4] in 2010/16/EU[5]). Vendar pa organ, ki se posvetuje, v zahtevi za posvetovanje navaja, da predlog zakona vsebuje tudi številne določbe, ki spreminjajo veljavni Zakon o bančništvu[6] in niso povezane s prenosom direktiv. V skladu s členom 1(2) Odločbe Sveta 98/415/ES se to mnenje omejuje le na te določbe.

1.2 Več določb predloga zakona je povezanih s pravili, ki urejajo slovenski sistem jamstva za vloge, kakor so določena v Zakonu o bančništvu. Gre za sistem z naknadnim financiranjem, v katerem potrebna sredstva zagotavljajo sodelujoče kreditne institucije, v nekaterih primerih pa tudi Republika Slovenija. Predlog zakona razjasnjuje, kako se obravnavajo nekatere kategorije vlog, pri

1 UL L 189, 3.7.1998, str. 42.

2 Direktiva 2009/111/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o spremembi direktiv 2006/48/ES, 2006/49/ES in 2007/64/ES glede bank, ki so odvisne od centralnih institucij, nekaterih postavk lastnih sredstev, velikih izpostavljenosti, nadzornih režimov in kriznega upravljanja (UL L 302, 17.11.2009, str. 97).

3 Direktiva 94/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o sistemih zajamčenih vlog (UL L 135, 31.5.1994, str. 5).

4 Direktiva 2009/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o spremembah Direktive 94/19/ES o sistemih zajamčenih vlog glede stopnje kritja in rokov za izplačilo (UL L 68, 13.3.2009, str. 3).

5 Direktiva Komisije 2010/16/EU z dne 9. marca 2010 o spremembi Direktive 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede izvzetja določene institucije iz področja uporabe (UL L 60, 10.3.2010, str. 15).

6 Uradni list RS, št. 131/2006, 1/2008, 109/2008, 19/2009 in 98/2009.

čemer upošteva njihove značilnosti in njihove imetnike, ter Banki Slovenije dodeljuje nekatere nove oziroma spremenjene naloge v zvezi z upravljanjem sistema[7]. Poleg tega se spreminjajo nekatere obstoječe določbe Zakona o bančništvu, ki bi, kakor je navedeno v obrazložitvi predloga zakona, lahko bile razlog za zaskrbljenost, da Banka Slovenije izvaja denarno financiranje obveznosti države v sistemu.

1.3 Kreditne institucije so v skladu z Zakonom o bančništvu vzpostavile sistem izmenjave informacij o boniteti svojih strank. Predlog zakona vsebuje nekatere spremembe v zvezi s podatki, ki se vnašajo v sistem in v njem obdelujejo, ter med drugim uvaja »kreditno bonitetno oceno«, ki kaže boniteto stranke in se določi na podlagi enotne metode. Predlog zakona vsebuje tudi vrsto manjših in redakcijskih sprememb Zakona o bančništvu.

2. Splošna pripomba

ECB želi izpostaviti, da je treba vsako širitev nalog Banke Slovenije podpreti s tem, da se ji zagotovijo zadostni človeški in finančni viri, v količinskem in kakovostnem smislu, tako da bo lahko opravljala te naloge, ne da bi to posegalo v njeno sposobnost opravljanja nalog, povezanih z Evropskim sistemom centralnih bank.

3. Spoštovanje prepovedi denarnega financiranja

3.1 V skladu z veljavnim Zakonom o bančništvu, kakor je bil v zadevnem delu spremenjen s spremembo Zakona o bančništvu leta 2008[8], o kateri ni bilo postopka posvetovanja z ECB, Republika Slovenija jamči za izplačilo (i) zajamčenih vlog pri banki, ki je v stečajnem postopku, nad zneskom, ki ga krije medbančni sistem jamstva za vloge; in (ii) zajamčenih vlog do omenjenega zneska, če banke s sedežem v Republiki Sloveniji ne morejo zagotoviti zadostnih sredstev[9]. Z dnem začetka stečajnega postopka prevzame Banka Slovenije v svojem imenu in za račun Republike Slovenije obveznost izplačila teh zajamčenih vlog[10]. Iz teh določb lahko sledi, da mora Banka Slovenije izplačati zajamčene vloge, preden prejme ustrezna sredstva od garanta, tj. Republike Slovenije. Zato se postavlja vprašanje glede združljivosti s prepovedjo denarnega financiranja iz člena 123 Pogodbe, v skladu s katerim ECB in nacionalne centralne banke (NCB) med drugim ne smejo zagotavljati prekoračitev pozitivnega stanja ali drugih oblik kreditov v korist javnega sektorja[11]. Zakon o bančništvu se lahko razume, kakor da določa financiranje sistema

---

7 Te naloge vključujejo sprejemanje izvedbenih ukrepov, preverjanje mehanizmov sistema, obdelava informacij sodelujočih institucij ter obveščanje vlagateljev in javnosti o stečajnih postopkih in pogojih za uveljavljanje pravice do izplačila zajamčenih vlog.

8 Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (Zban-1B) (Uradni list RS, št. 109/2008).

9 Prvi in drugi odstavek 313. člena Zakona o bančništvu.

10 Peti odstavek 315. člena Zakona o bančništvu.

11 Glej tudi Uredbo Sveta (ES) št. 3603/93 z dne 13. decembra 1993 o opredelitvi pojmov za uporabo prepovedi iz členov 104 in 104b(1) Pogodbe [zdaj členov 123 in 125(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije] (UL L 332, 31.12.1993, str. 1).

jamstva za vloge s strani Banke Slovenije, ki bi bilo nezdružljivo s prepovedjo denarnega financiranja iz člena 123 Pogodbe[12].

3.2 Ob upoštevanju zgoraj navedenega ECB pozdravlja predlog zakona, v skladu s katerim bo morala Republika Slovenija »zagotoviti sredstva« namesto zgolj »jamčiti« v primeru aktiviranja sistema jamstva za vloge[13], medtem ko se črtajo določbe, ki zavezujejo Banko Slovenije, da zagotovi sredstva za izplačilo vlog pri insolventnih bankah v svojem imenu in z jamstvom države[14]. Posledično bo Banka Slovenije vsa izplačila zneskov v skladu s tretjim odstavkom 315. člena Zakona o bančništvu vedno opravila iz sredstev, ki jih bodo zagotovile sodelujoče kreditne institucije (ali bodo pridobljena z razpolaganjem z njihovimi naložbami), in po potrebi sredstev, ki jih bo vnaprej zagotovila Republika Slovenija. Po mnenju ECB te predlagane spremembe vzpostavljajo zagotovilo, da ne bo financiranja sistema jamstva za vloge v nasprotju z zgoraj navedenimi zahtevami Pogodbe.

3.3 V skladu s temi predlaganimi spremembami in zaradi pravne jasnosti ECB priporoča, da se besedilo drugih povezanih določb Zakona o bančništvu uskladi, tako da bo upoštevano, da Republika Slovenija zagotavlja sredstva in ne jamstva[15].

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 1. junija 2010

[podpis]

Predsednik ECB

Jean-Claude TRICHET

12 Nacionalna zakonodaja, ki določa, da NCB financira nacionalni sistem jamstva za vloge pri kreditnih institucijah, bi bila združljiva s prepovedjo denarnega financiranja samo, če bi bilo tako financiranje kratkoročno, če bi reševalo nujne situacije, če bi bili izpostavljeni vidiki sistemske stabilnosti in če bi odločanje ostalo v diskreciji NCB; glej Konvergenčno poročilo ECB iz maja 2010, str. 33. Upoštevna mnenja ECB na tem področju so npr. odstavki 11 do 14 mnenja ECB CON/2001/32; odstavki 11 do 13 mnenja ECB CON/2005/50; odstavki 2.1 do 2.3 mnenja ECB CON/2007/26; odstavki 2.2 do 2.8 mnenja ECB CON/2008/5; in odstavek 3.2 mnenja ECB CON/2008/69. Vsa mnenja ECB so dostopna na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

13 63. člen predloga zakona, ki spreminja drugi odstavek 313. člena Zakona o bančništvu, in 66. člen predloga zakona, ki spreminja prvi odstavek 316. člena Zakona o bančništvu.

14 65. člen predloga zakona.

15 Glej zlasti 66. člen predloga zakona, ki spreminja prvi odstavek 316. člena Zakona o bančništvu, in njegovo napačno sklicevanje na »jamstvo« v povezavi z drugim odstavkom 313. člena Zakona o bančništvu.